

Wetsvoorstel Wet tegenbewijsregeling box 3

Tax Alert | 20 maart 2025

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

Shape the future
with confidence

Inleiding

Op 14 maart 2025 heeft de Staatssecretaris van Financiën het wetsvoorstel Wet tegenbewijsregeling box 3 bij de Tweede Kamer ingediend. In deze Tax Alert lichten wij de verschillende aspecten van dit wetsvoorstel toe.

Achtergrond

Op 24 december 2021 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat het forfaitaire stelsel van box 3 zoals dat gold met ingang van 2017 in strijd was met het recht op eigendom en het discriminatieverbod in gevallen waarin het werkelijke rendement lager was dan het veronderstelde rendement. De Hoge Raad oordeelde dat in dat geval moest worden voorzien in rechtsherstel. Als gevolg hiervan zijn de Wet rechtsherstel box 3 (2017-2022) en de Overbruggingswet box 3 (voor 2023 en verder) in werking getreden.

In diverse arresten uit 2024 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de voornoemde herstelwetten nog altijd in strijd waren met het eigendomsrecht en het discriminatieverbod in gevallen waarin het forfaitaire rendement hoger is dan het werkelijke rendement. Op basis van deze arresten geldt dat als het werkelijke rendement lager is dan het forfaitaire rendement, de aanslag moet worden verminderd zodat alleen belasting wordt geheven over het werkelijke rendement. In deze arresten zijn tevens regels geformuleerd voor het vaststellen van het werkelijke rendement.

Wetsvoorstel op hoofdlijnen

Met het voorliggende wetsvoorstel wordt een wettelijke basis gecreëerd voor het bieden van aanvullend rechtsherstel voor een groot aantal belastingplichtigen voor de jaren vanaf 2017. Dit wordt gedaan door een zogenoemde tegenbewijsregeling in box 3 in te voeren. Deze tegenbewijsregeling sluit aan op de

vuistregels uit de arresten van de Hoge Raad. Kortgezegd regelt het wetsvoorstel hoe het werkelijk behaalde rendement moet worden vastgesteld aan de hand van het begrip 'werkelijk rendement'. Daarbij biedt het wetsvoorstel belastingplichtigen de mogelijkheid om te bewijzen dat hun werkelijke rendement lager was dan het forfaitaire rendement door middel van het formulier Opgaaf werkelijk rendement.

Het wetsvoorstel geldt met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2017. In beginsel kunnen de volgende groepen belastingplichtigen gebruikmaken van de tegenbewijsregeling:

- Belastingjaren 2021 en later: alle belastingplichtigen met box 3-inkomen;
- Belastingjaren 2017 tot en met 2020: belastingplichtigen:
 - met een definitieve aanslag met box 3-inkomen die op 24 december 2021 nog niet onherroepelijk vaststond of daarna opgelegd is; en
 - die tijdig een bezwaar of een verzoek tot ambtshalve vermindering hebben gedaan of dit nog doen.

Een verzoek tot ambtshalve vermindering is tijdig wanneer het binnen vijf jaar na het einde van het betreffende belastingjaar (vijfjaarstermijn) is ingediend.

Werkelijk rendement

Het werkelijk rendement omvat alle positieve en negatieve resultaten uit het gehele box 3-vermogen, zonder dat daarbij rekening gehouden wordt met het heffingsvrij vermogen. Dit betreft zowel de reguliere voordelen, zoals dividenden of huurinkomsten, als de gerealiseerde en ongerealiseerde waardemutaties. Voorts wordt bij de vaststelling van het werkelijk rendement rekening gehouden met de rente die betrekking hebben op schulden.

In een belastingjaar wordt geen rekening gehouden met positieve of negatieve rendementen uit andere jaren. Anders gezegd: er is geen sprake van verliesverrekening. Ook wordt geen rekening gehouden met kosten (anders dan rentelasten), zoals onderhoudskosten aan onroerende zaken.

Eigen gebruik onroerende zaken

De Hoge Raad heeft beslist dat het voordeel in verband met eigen gebruik van onroerende zaken in beginsel behoort tot het rendementsbegrip van box 3. Het kabinet heeft ervoor gekozen om dat voordeel voor de jaren 2017-2025 op nihil te stellen. Vanaf 2026 wordt een regeling geïntroduceerd voor het bepalen van het voordeel voor het eigen gebruik van een onroerende zaak.

Formulier Opgaaf werkelijk rendement

Het werkelijke rendement wordt uitgevraagd door middel van het formulier Opgaaf werkelijk rendement. Dit formulier is niet verplicht gesteld, doch zou het voor belastingplichtigen eenvoudiger moeten maken om het werkelijke rendement op te geven omdat alle relevante gegevens in dit formulier worden opgevraagd. Vervolgens wordt op basis van de aangeleverde gegevens automatisch het werkelijke rendement berekend. Naar verwachting komt het formulier vanaf juli 2025 beschikbaar.

Berekening van het box 3-inkomen

Omdat het wetsvoorstel met terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2017 is ingevoerd,

kan het box 3-inkomen voor de jaren 2017-2022 op drie manieren worden vastgesteld. Het box 3-inkomen zal het laagste van de volgende drie methoden zijn:

- i. De oorspronkelijke forfaitaire regeling, met een forfaitaire vermogenssamenstelling;
- ii. De forfaitaire berekening op basis van de werkelijke samenstelling van het vermogen; of
- iii. Het werkelijke rendement aan de hand van de tegenbewijsregeling.

Voor de belastingjaren vanaf 2023 zijn er twee manieren waarop het box 3-inkomen kan worden vastgesteld. Het box 3-inkomen zal het laagste van de volgende twee methoden bedragen:

- i. De forfaitaire berekening op basis van de werkelijke samenstelling van het vermogen; of
- ii. Het werkelijke rendement aan de hand van de tegenbewijsregeling.

Tot slot

Van belang is om te benadrukken dat de voorgestelde Wet tegenbewijsregeling box 3 een tijdelijk karakter heeft. De wetgever beoogt om per 2028 een stelsel op basis van het werkelijk rendement in te voeren.

Wij blijven de ontwikkelingen op de voet volgen. Wij staan u in de tussentijd graag bij met de toepassing van de Wet tegenbewijsregeling box 3.

Deze Tax Alert dient slechts ter algemene informatie. Het pretendeert geen volledigheid en is geen fiscaal advies.

Meer informatie

Voor vragen kunt u contact opnemen met onderstaande personen:

Willem Jan Vermeer

Partner EY Private

E: willem.jan.vermeer@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 84 58

Marieke Kopinsky

Partner EY Private

E: marieke.kopinsky@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 12 66

Roxana Bos

Partner EY Private

E: roxana.bos@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 25 90

Louis Leijsen

Partner EY Private

E: louis.leijsen@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 18 12

Hedwig van der Weerd

Associate Partner EY Private

E: hedwig.van.joolingen@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 26 74

Chantal den Brok

Senior Manager EY Private

E: chantal.den.brok@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 49 60

Jonathan van Oostenbrugge

Senior Manager EY Private

E: jonathan.van.oostenbrugge@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 92 73

Lot Abrahamse

Manager EY Private

E: lot.abrahamse@nl.ey.com

T: +31 (0)88-407 26 30

EY | Building a better working world

EY is building a better working world by creating new value for clients, people, society and the planet, while building trust in capital markets.

Enabled by data, AI and advanced technology, EY teams help clients shape the future with confidence and develop answers for the most pressing issues of today and tomorrow.

EY teams work across a full spectrum of services in assurance, consulting, tax, strategy and transactions. Fueled by sector insights, a globally connected, multi-disciplinary network and diverse ecosystem partners, EY teams can provide services in more than 150 countries and territories.

All in to shape the future with confidence.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. Information about how EY collects and uses personal data and a description of the rights individuals have under data protection legislation are available via ey.com/privacy. EY member firms do not practice law where prohibited by local laws. For more information about our organization, please visit ey.com.

© 2025 EY Belastingadviseurs B.V.
All Rights Reserved.

This material has been prepared for general informational purposes only and is not intended to be relied upon as accounting, tax, legal or other professional advice. Please refer to your advisors for specific advice.

ey.com